

Status for arter udgået af SU-listen

Rosenstær *Sturnus roseus* (95 fund af 96 fugle)

HENRIK HAANING NIELSEN

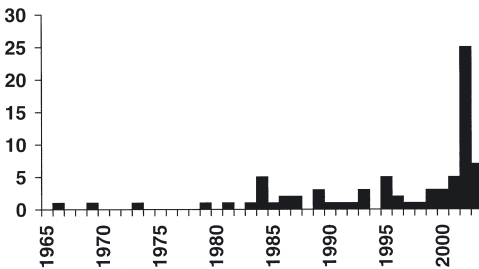
Rosenstær er en meget sjælden, men nogenlunde regelmæssig træk- og sommergæst i Danmark. Den er udbredt i et område, der strækker sig fra Ukraine og Tyrkiet gennem Centralasien til Kina, mens overvintringen sker i Pakistan, Indien, Sri Lanka og – i mindre omfang – Oman. Forårstrækket påbegyndes i marts og april. Så snart ungerne har forladt reden, fra midten af juni til udgangen af juli, sker der en spredning fra yngleområderne før det egentlige efterårstræk.

Arten er kendt for at føre en nomadisk tilværelse betinget af fødetilgangen, og i visse år yngler den langt vest for sit normale udbredelsesområde, f.eks. i Rumænien, Grækenland, Bulgarien og Ungarn, undertiden i antal på flere tusinde ynglepar. Ankomsten til disse lande sker typisk i anden halvdel af maj og først i juni.

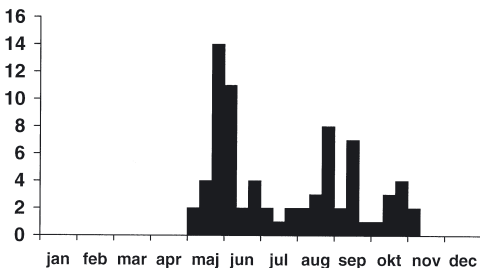
De danske fund gælder åbenbart fugle på forlænget eller omvendt træk. De fugle, der forekommer fra midten af juni til og med juli, er sandsynligvis ankommet på forlænget forårstræk og har siden slået sig sammen med om-

Rosenstær, geografisk fordeling af de danske fund, 1966-2003 (N=75).

Rosenstær i Danmark, 1966-2003 (N=75).

Rosenstær, forekomst i ti-dages perioder, 1966-2003 (N=75).

streffende flokke af almindelig Stær, der har overstået ynglen.

Det første SU-godkendte fund var en adult 19/5 1966 på Christiansø, men der foreligger i alt 20 tidligere fund, det første fra 1832. Forekomster i 1875, 1889/90, 1893 og 1908/09 var udløbere af større europæiske invasioner.

Til og med 2003 har SU godkendt 75 fund. Arten er herefter udgået af SU-listen, idet den de senere år har optrådt meget regelmæssigt, og fordi den er relativt let at bestemme. Godkendelse har i høj grad beroet på, om observationsforholdene har gjort det muligt at udelukke afvigende almindelige Stære. Derudover er der lagt vægt på proportionerne samt udbredelsen og farvetonen af lysserødt (adulte og subadulte), eller oversidekontraster, især overgumpen, samt næbbet og undersidens farve (ungfugle).

Forekomst

Arten er siden 1983 truffet i Danmark hvert år undtagen 1988 og 1994, i gennemsnit med 3 fugle pr år. Langt det bedste år har været 2002 (25 fund), mens andre gode år var 2003 (7) samt 1984, 1995 og 2001 (alle med 5).

På forårstrækket optræder arten typisk fra anden halvdel af maj til og med starten af juni, mens efterårsgæsterne typisk ses fra andel halvdel af august til slutningen af oktober. Det tidligste fund var 9-16/5 1999 i 2K han Skagen, de seneste 6-7/11 1983 i 1K Hvide Sande og 7/11 1987 i ad. trækkende Ishøj Strand. Skagen og

Christiansø er de dominerende lokaliteter med henholdsvis 14 og 12 fund. I Skagen forekommer den udelukkende om foråret, typisk fugle der forsøger at trække ud. På Christiansø forekommer den både forår (7 fund) og efterår (5). Det er i denne forbindelse påfaldende, at der ikke er fund fra selve Bornholm, og at der blot foreligger to fund fra Gilbjerg Hoved og ét fund fra Rørvig.

Stationære fugle ses især sommer og efterår. Om sommeren er det typisk fugle på overnatningspladser i røskove, mens det om efteråret ofte er fugle, der fouragerer på bærbuske i selskab med almindelig Stær. Længst tid er noteret for en 1K, der opholdt sig på Agger Tange

24/8-21/9 2002, næsten hele perioden i selskab med endnu en 1K. En anden 1K sås 13/9-5/10 1995 på Fanø. 18 andre stationære fugle er set mellem 2 og 19 dage.

I tiden maj-juli er i alt 42 blevet aldersbestemt: 3 2K, 5 2K+, 2 3K+ og 32 ad. Aldersfordelingen af 31 efterårsfugle var 24 1K og 7 ad.; heraf er 21 1K truffet siden 1990 og de 14 siden 2001. Tidligste 1K var 10/8 2002 såvel Christiansø som Københavns Havn.

De hidtil eneste ringmærkede Rosenstære i Danmark er en 1K hun, Hjerting 28/10 2001, og en 1K 14-16/8 2002 Gedser.